

ת"פ 11118/09/21 - מדינת ישראל נגד עלאא בידון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 11118-09-21 מדינת ישראל נ' בידון

בפני	כבוד השופט דב פולוק
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	עלאא בידון

החלטה

בפניי מונחת בקשת הנאשם להשבת התפוסים המוחזקים בידי המאשימה, רשות העתיקות (להלן "המאשימה/רשות העתיקות"), לידיו.

כנגד הנאשם הוגשו שני כתבי אישום.

את כתב האישום שבפנינו הגישה רשות העתיקות, המאשימה בכתב האישום דנן (להלן: "המאשימה"), כתב האישום דנן הוגש בגין העבירות הבאות:

עבירה של ניהול רשימת מצאי, עבירה לפי סעיף 17 ו-37(ה) לחוק העתיקות תשל"ח-1978 (להלן: "חוק העתיקות"), בצירוף תקנה 3 או תקנה 6 לתקנות העתיקות (ניהול רשימת מצאי), תשע"ה-2015 (להלן: "תקנות העתיקות").

עבירה של מקום החזקת מלאי מסחרי, עבירה לפי סעיפים 17 ו-37(ה) לחוק העתיקות יחד עם תקנה 4 לתקנות העתיקות.

תחילה נציין שהנאשם הינו סוחר עתיקות בעל רישיון תקף למסחר בעתיקות מאז שנת 1999.

לטענת המאשימה, הוא אינו רשום כאספן עתיקות ולא הודיע לרשות העתיקות שיש לו אוסף עתיקות שאינו חלק מהמלאי המסחרי של העתיקות אותו החזיק כסוחר עתיקות.

בית העסק הרשום של הנאשם, על פי רישונו כסוחר עתיקות, הינו בכתובת ויא דלורזה 28, בירושלים.

בכתב האישום נטען כי ביום 30.7.2017 החזיק הנאשם בבית העסק 157 פריטי עתיקות אשר לא היו רשומים ברשימת המצאי של בית העסק שלו.

כמו כן, באותו יום החזיק בביתו 62 פריטי כתבי יד עתיקים מתוכם 45 פריטי עתיקות לא היו רשומים ברשימת המצאי של בית העסק.

לטענת המאשימה, באותו יום גם החזיק הנאשם בכספת של אביו, אשר נמצא בביתו, שני פרטי עתיקות מזהב שלא היו רשומים ברשימת המצאי של בית העסק.

המאשימה סוברת שבמעשיו אלה פעל הנאשם בניגוד לנדרש על פי חוק העתיקות, דהיינו, הוא לא ניהל רשימת מצאי על פי דרישות תקנות העתיקות, הוא החזיק 204 פרטי עתיקות בלי שכלל אותם ברשימת המצאי של בית העסק שלו.

כמו כן, הנאשם לא החזיק במלאי המסחרי שלו כנדרש על פי חוק העתיקות, רק במקום בית העסק, והחזיק חלק מהמלאי המסחרי שלו מחוץ לבית העסק.

שכן בעניין זה נציין שעל פי חוק העתיקות, תוקף רישיון העסק הינו למקום העסק הרשום ברישיון בלבד, כך גם תקנות העתיקות קובעות כי על מלאי העתיקות להימצא רק במקום העסק הרשום ברישיון.

כמו כן, לפי חוק העתיקות, על סוחר העתיקות לנהל רשימת מצאי. כך גם על פי תקנות העתיקות, על סוחר לנהל רשימת מצאי המפרטת את כל המלאי המסחרי של העסק. על עדכון רשימת המצאי להתבצע באמצעות אתר האינטרנט של רשות העתיקות. על סוחר עתיקות לעדכן את רשימת המצאי שלו בד בבד עם ביצוע עסקה או כל פעולה אחרת ולא יאוחר מיום העסקים הראשון שאחרי מועד ביצוע העסקה או הפעולה.

לכתב האישום צורפה בקשת החילוט לפיה:

"בית המשפט הנכבד מתבקש לאחר הרשעת הנאשם, ובהתאם לסמכותו על פי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), לתת צו לחילוט הפריטים אשר בהם בוצעה העבירה, וזאת ביחס לפרטי העתיקות אשר לא נרשמו במלאי המסחרי של בית העסק וביחס לפרטי העתיקות אשר לא הוחזקו בבית העסק..."

כאמור, כנגד הנאשם הוגשו שני כתבי אישום, כתב האישום דנן, וכתב האישום הראשון, שהגישה רשות המיסים באמצעות הפרקליטות, אשר נדון בבית המשפט המחוזי בירושלים (להלן: "כתב האישום הראשון"). לכתב אישום זה צורפה בקשת חילוט לפי חוק איסור הלבנת הון תש"ס, 2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון"). בקשת החילוט הזמני אושרה לפי החוק.

בין הצדדים לכתב האישום הראשון התנהל תהליך גישור שבעקבותיו נחתם, ביום 23.8.2021, הסדר טיעון.

טענות הנאשם בבקשתו:

הנאשם מבקש מבית המשפט להורות למאשימה, רשות העתיקות, להחזיר לו את העתיקות שנתפסו ממנו ביום 30.7.2017. לטענתו, העתיקות מוחזקות כיום בלא צו המתיר את החזקתן.

הנאשם סובר שבהחזקת העתיקות מפרה המאשימה את הסדר הטיעון שנחתם עם הנאשם באשר לכתב האישום הראשון. לדידו, הסדר זה מחייב את השבת העתיקות לידי וכרשות של המדינה גם המאשימה מחויבת בו.

הנאשם מציין שבכתב האישום דנן, שהגישה נגדו רשות העתיקות, אין טענה שמוחזקים על ידיה פריטים שאינם שייכים לנאשם, לגביהם נקבע בהסדר הטיעון שעליהם לא יחול ההסדר, כפי שנכתב בסעיף 4 להסדר הטיעון.

הנאשם מציין שטענת המאשימה היא לא באשר לאי שייכותם של הפריטים לנאשם, אלא על כך שהפריטים הוחזקו

בניגוד לתקנות, דהיינו, בבית במקום בעסק ובעסק במקום בבית. לאור זאת סובר הנאשם שהמאשימה אינה רשאית, לפי המוסכם בהסדר הטיעון, שלא להחזיר את התפוסים או חלקם.

לאור זאת מדגיש הנאשם, שלפי הסדר הטיעון מחויבת המדינה להחזיר את העתיקות התפוסות, למעט אלו שאינן שייכות לו. אולם כתב האישום שהוגש אינן מייחס לנאשם החזקת עתיקות שאינן שלו ועל כן הוא סובר שעל המדינה להשיב לו את כל הפריטים התפוסים.

עוד מוסיף הנאשם שבמסגרת ההליך בשל כתב האישום הראשון המדינה תפסה את התפוסים לצורך חילוטם בשווי, בהתאם לחוק הלבנת הון, אולם, עם היוודע פרטי ההסדר למאשימה, רשות העתיקות, היא פתחה בחקירה חדשה על בסיס עילות חדשות וזאת על מנת להותיר את התפוסים אצלה.

במסגרת הטענות שהועלו טוענת המאשימה, רשות העתיקות, שהיא נזקקת לכל פרטי העתיקות לצורך ניהול ההליך נגד הנאשם כראיות.

הנאשם סובר שבכך פעלה המאשימה, רשות העתיקות, בחוסר תום לב שכן היא הופקדה על החזקת התפוסים לצורך שמירתם במסגרת החילוט לפי כתב האישום הראשון, לאור העובדה שהיא זו שיכולה לשמור עליהן מפאת רגישותן וערכן, והיא עשתה שימוש בכך על מנת להמשיך ולהותיר את התפוסים בחזקתה.

ומתוך תפקידה כשומרת המופקדת על העתיקות החליטה רשות העתיקות להפעיל את סמכויותיה לפתוח בחקירה על מנת להשאיר את התפוסים אצלה.

זאת אף על פי שהעתיקות מצויות אצלה כבר מעל לארבע שנים, ולא נפתחה חקירה בכל הדיונים להארכת תוקף התפיסה ורק עתה לפני השבת התפוסים הודיעה המאשימה, רשות העתיקות, שיש עילה נוספת לתפיסתן שאינה למטרת חילוט לפי שווי.

לאור האמור סובר הנאשם שבית המשפט מתבקש להורות על שחרורם של התפוסים והשבתם לו.

תגובת המאשימה לבקשה:

המאשימה מתנגדת לבקשה להחזרת תפוסים. היא מציינת שכל התפוסים נדרשים כראייה להוכחת ביצוע העבירות ואת חלקם אף תבקש לחלט ככול שיורשע הנאשם.

לטענתה, בכתב האישום מואשם הנאשם, בין היתר, כי למרות היותו סוחר מורשה החזיק עתיקות רבות שאותן לא רשם על אף החובות המוטלות עליו לפי החוק. על מנת להוכיח זאת נדרשת המאשימה להציג כראיה את התפוסים שהיו קיימים בחזקת הנאשם בעת ביצוע החיפוש ולהשוותם לרשימה החלקית עליה דיווח הנאשם.

כמו כן, סוברת המאשימה, שככול שיורשע הנאשם במיוחד לו בכתב האישום יש לחלט את התפוסים בהם בוצעה העבירה לפי בקשת החילוט שבכתב האישום.

עוד מבהירה המאשימה שכאשר הנאשם, כסוחר עתיקות, מחזיק מעל 200 פריטים ללא רישום, במקומות שונים, הרי שלפי סעיף 2 לחוק העתיקות הפריטים הינם בבעלות המדינה ונמצאים אצל הנאשם שלא כדין וכיוצא מזה אינם שייכים

לו, ועל כן ניתנים לחלוט גם לפי תנאי הסדר הטיעון הקיים.

לעניין החזקת התפוסים על ידי המאשימה, סוברת המאשימה כי מהמסמכים שצורפו עולה שהם הוחזקו כדין במהלך כל התקופה ועד היום.

כמו כן, הסדר הטיעון האמור כולל התייחסות מפורשת לכך שרשות העתיקות אינה מנועה מלנהל הליכים פליליים או אזרחיים כנגד הנאשם.

מעבר לאמור, המאשימה מציינת שהנאשם נחקר ביחס לעבירות לפי חוק העתיקות עוד לפני הגשת כתב האישום הראשון בבית המשפט המחוזי ולכן הטענה שהחקירה החלה רק מאוחר יותר לאחר קבלת הסדר הטיעון אינה נכונה. כתב האישום הנדון הוגש לפני שהנאשם הגיע להסדר טיעון בתיק שהתנהל מול רשות המיסים, באמצעות הפרקליטות. על כן העניין היה ידוע לנאשם עוד קודם סיום ההליך בבית משפט המחוזי.

כמו כן, טוענת המאשימה, שהנאשם לא העלה במהלך הדיון בבית המשפט המחוזי את עניין הבקשה להשבת התפוסים, זאת על אף שהובהר לו שהמצגים לא יוחזרו לו בשל ההליך שבנדון. לדידה של המאשימה התנהלות זו מעידה על חוסר תום לב ושיהוי מצדו של הנאשם.

המאשימה מוסיפה כי באשר לתפוסים שנתפסו מכוח פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: "הפסד"פ") הן על מנת לשמש כראיה והן על מנת להיות שמורים לצורך חילוט על פי הפסד"פ, הרי שלפי החוק המאשימה אינה נדרשת לבקש ארכת תפיסה לאחר הגשת כתב האישום. בעניין זה היא מציינת שכל ההחלטות המתייחסות להארכת תפיסה לפי חוק איסור הלבנת הון לצורך חילוט בשווי אינן רלוונטיות להליך שבנדון.

לאור האמור סוברת המאשימה שיש לדחות את בקשת הנאשם או לחילופין לקבוע, בעת הקראת כתב האישום, דיון שבמהלכו תוכל המאשימה להציג את הראיות התומכות בטיעוניה כך שבית המשפט יוכל לדון בבקשה לגופה.

דיון והכרעה:

לכתב האישום דנן צורפה בקשת חילוט בהתאם להוראות הפסד"פ לפיה:

"בית המשפט הנכבד מתבקש לאחר הרשעת הנאשם, ובהתאם לסמכותו על פי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), לתת צו לחילוט הפריטים אשר בהם בוצעה העבירה, וזאת ביחס לפריטי העתיקות אשר לא נרשמו במלאי המסחרי של בית העסק וביחס לפריטי העתיקות אשר לא הוחזקו בבית העסק..."

עילת החילוט הקבועה בסעיף 32 לפסד"פ, לפיה:

32. (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.

במקרה דנן טוענת רשות העתיקות כי החפצים שנתפסו הם חפצים לגביהם יש יסוד סביר להניח כי נעברה בהם עבירה או לחילופין החפצים שנתפסו עשויים לשמש ראיה בהליך המשפטי שבפנינו.

שכן, כפי שעולה מכתב האישום שהגישה רשות העתיקות, הנאשם לא הקפיד, לטענתה, על רישום העתיקות במערכת "פריזה" כנדרש לפי החוק. כן הוא לא החזיק במלאי האמור בחנותו אלא בבית, גם זאת, טענתה, שלא לפי החוק.

על מנת להוכיח ביצוע עבירות אלו נדרשת רשות העתיקות לעשות שימוש בעתיקות שנתפסו כראיה, ואולי אף כחפצים בהם נעברו העבירות, בהתאם למה שיוכח במהלך דיון ההוכחות שיתנהל בפני בית המשפט.

לעומת זאת, בקשת החילוט שצורפה לכתב האישום הראשון שהוגש נסמכה על החוק להלבנת הון לפיה:

"בקשה לחילוט רכוש לפי סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון- בית המשפט הנכבד מתבקש להורות בזאת, לאחר הרשעת נאשם 1, על חילוט כל רכושו ורכוש חברת "בידון ארט בע"מ"... אשר מצויה בבעלות מלאה של נאשם 1, לרבות הרכוש הבא:

א. רכב מסוג אאודי 7Q...הרשום על חברת בידון.

ב. מלאי של חנות עתיקות ברחוב ויה דלורוזה, ירושלים השייכת לחברת בידון.

ג. יתרת הכספים והזכויות בחשבון בבנק הפועלים...על שם חברת בידון..."

סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון קובע כי:

(א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -

(1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.

...

(ו) בקשת תובע לחלט רכוש לפי סעיף זה, ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים, או שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט, יצינו בכתב האישום; נתגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים, רשאי תובע לתקן את כתב האישום בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר הדין.

בהתאם לבקשת חילוט זו חולטו, בין פרטים נוספים, גם מלאי חנות העתיקות של הנאשם, המלאי אשר הופקד לשמירה

בידי רשות העתיקות, ואשר על בסיסו הוגש כתב האישום במקרה דנן.

מטרת החילוט לפי סעיף זה הינה חילוט לפי "ערך", דהיינו, בהתאם לשווי של רכוש שנעברה בו עבירה או שווי רכוש שהושג כשכר בגין ביצוע העבירה או כתוצאה מביצועה. זוהי עילת חיפוש ותפיסה שמטרתה חילוט רכוש בשווי, בשונה מחילוט רכוש ספציפי גופו בו נעברה עבירה.

עילת החילוט בכתב האישום דנן היא מכוח תפיסה של חפץ בו נעברה עבירה ואילו עילת החילוט מכוח החוק להלבנת הון בהתאם לעילת החילוט שבכתב האישום הראשון היא עילה לחילוט בשווי לפי ערך החפצים המחולטים.

לכן, במקרה דנן יש משמעות לחפצים הספציפיים שמוחזקים בידי רשות העתיקות. וכמו שרשות העתיקות מציינת, על פניו, היא נדרשת להם כחלק מראיותיה במהלך הדיון המשפטי המתנהל בפניו.

אשר על כן אני מקבל את טענת רשות העתיקות שהפריטים המוחזקים בידיה נדרשים לה, בין השאר, על מנת להוכיח שהנאשם לא עמד בדרישת חוק העתיקות והתקנות, ולא רשם את הפריטים או חלקם במערכת "פריזה" כנדרש.

כך עולה מדבריו של ב"כ המאשימה במסגרת הדיון שהתנהל בפניי ביום 23.3.2021:

"בשביל להוכיח את ההליך הפלילי צריך להוכיח את יתר מה שתפסנו... הרישום של חלק מהפריטים... היה צריך לעשות השוואה בין מה שלא רשום לבין מה שהוא אומר. הפלא ופלא יש פריטים שהם דומים ומופיעים פעמיים. ככול הנראה, הנאשם התבסס על זה שהוא יכול לרשום רק אחד ושארם תבוא ביקורת יראו שזה רשום. כשיש פעמיים פריטים ורשום רק אחד זה אומר שרק אחד רשום ואת זה אני יכול להוכיח רק אם אני מביא את שניהם. אם שחררתי את מה שרשום, אני לא יכול להוכיח את זה. הוא טוען שזה מלאי, יום אחרי שאני משחרר את זה הוא ימכור את זה. אני לא יכול להראות את זה לביהמ"ש".

(עמ' 3 לפרוטוקול הדיון מיום 23.3.2021).

כמו כן, מקובלת עלי טענת רשות העתיקות כי החלה את החקירה כנגד הנאשם בטרם נחתם הסדר הטיעון בין הנאשם למדינה בכתב האישום הראשון, ולא עצם ההגעה להסדר טיעון בכתב האישום הראשון הוא שהוביל להגשת בקשת החילוט.

שכן, אם נבחן את התאריכים ניווכח שהסדר הטיעון נחתם ביום 23.8.2021, ואילו חקירות הנאשם על ידי רשות העתיקות, בעקבותיהן הוגש כתב האישום הנדון, החלו כבר קודם לכן. צורפו כנספחים לתיק חקירות הנאשם בפני רשות העתיקות שנערכו בתאריכים 12.7.2021 וה-26.7.2021.

כן, ב"כ המאשימה ציין במהלך הדיון שהתנהל בפניי ביום 29.3.2022, "הנאשם נחקר על הנושא של כתב האישום הנוכחי ב-2017 ו-2018 אחר כך עוד פעם ב-2021 לפני הסדר הטיעון הזה. אחר כך אנחנו הגשנו את כתב האישום שמונח בפני בית המשפט לפני שהוגש הסדר הטיעון".

אכן, עיון בהודעת החשוד מיום 30.7.2017, שנערכה על ידי רס"מ פאבל כץ בתחנת המשטרה עולה שהנאשם נחקר באותה חקירה, בין השאר, הן בשל החשד לביצוע עבירות לפי פקודת מס הכנסה והחוק לאיסור הלבנת הון בגין הוגש

כתב האישום הראשון, והן בשל ביצוע העבירות המעידות על עסקאות בעתיקות ובמסמכים על מקורות העתיקות, בגין הוגש כתב האישום דנן.

כך נכתב בהודעת החשוד:

"פרט את המעשה המיוחס לחשוד...:

עבירות על פי פקודת מס הכנסה סעיף 220, איסור הלבנת הון - הסתרת מקור הרכוש, רישום כוזב במסמכי תאגיד, קבלת דבר במרמה, זיוף לקבל דבר, שימוש במסמך מזויף לקבל דבר וקשירת קשר לביצוע פשע, כל זאת בכך שביחד עם אחרים זייפת חשבוניות המעידות על עסקאות בעתיקות וכן מסמכים על מקורות העתיקות. תמורת זאת קיבלת במרמה כספים, עשית פעולה ברכוש האסור ולא דיווחת על ההכנסות כפי הנדרש והמחויב בחוק"

(עמ' 3 לפרוטוקול הדיון מיום 23.3.2022).

נוסיף ונציין שגם עיון בנוסח הסדר הטיעון שנחתם בין הנאשם למדינה בעקבות ההסדר כתב האישום הראשון מעלה שההסדר אינו מונע תביעות עתידיות, ובהם צוינו באופן ספציפי תביעות עתידיות אזרחיות ופליליות של רשות העתיקות, וכן את המשך החזקת התפוסים בידי רשות העתיקות.

זאת כפי שעולה מסעיף 4 להסדר לפיו:

"הסדר זה נכון להליך פלילי זה בלבד ואין בו כדי לכבול את עמדת המדינה בהליך שומה אזרחי או כל הליך אחר. כמו כן, אין בהסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, למנוע מרשות העתיקות לפעול בכל הליך שתמצא לנכון נגד הנאשם, אזרחי או פלילי, לרבות המשך החזקת תפוסים שנתפסו במסגרת חקירת תיק זה, אשר לטענת רשות העתיקות אינם שייכים לנאשם, ואין באמור כדי למנוע מהנאשם לשמור על כל טענותיו ביחס להליכים שכאלו, ככול שיהיו"

אומנם, כפי שטוען הנאשם, נכתב בהסדר "החזקת תפוסים שנתפסו במסגרת תיק זה, אשר לטענת רשות העתיקות אינם שייכים לנאשם". אולם כפי שטוענת רשות העתיקות על פי סעיף 2 לחוק העתיקות, ככלל, העתיקות שייכות למדינה, אלא אם כן הוכח שהגיעו לאספן כלשהו או סוחר כלשהו לפני שנת 1978, שבו נכנס חוק העתיקות לתוקף. במקרה זה לא הוצגו הוכחות לכך על ידי הנאשם, וכפי שעולה מן החוק חובת ההוכחה חלה עליו:

- (א) **עתיקה שנתגלתה או שנמצאה בישראל לאחר תחילתו של חוק זה, יהיו היא והשטח שבו נמצאה או נתגלתה והדרוש לשמירתה לפי הגבולות שיקבע המנהל, לנכס המדינה.**
- (ב) **הטוען שעתיקה נתגלתה או נמצאה לפני תחילתו של חוק זה, עליו הראיה.**

מעבר לאמור, לעניין הארכת אישור בית המשפט להחזקת התפוסים, נקבע בסעיף 35 לפסד"פ כי:

אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה

בתנאים שיקבע.

במקרה דנן הוגש כתב אישום, ולכן לא נדרשת בקשת אישור להמשך החזקת התפוסים.

לאור האמור, אני דוחה את בקשת הנאשם ומתיר לרשות העתיקות להמשיך ולהחזיק בתפוסים כנדרש, בהתאם לקבוע בבקשת החילוט שבכתב האישום הנדון.

ניתנה היום, ל' תשרי תשפ"ג, 25 אוקטובר 2022, בהעדר
הצדדים.